

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 27 juni 2022
(OR. en)

10729/22

POLMAR 43
POLGEN 102
COMAR 42
ENV 676
ENER 340
MAR 137
MARE 54
PECHE 235
RELEX 897
SUSTDEV 118
TRANS 451

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
till:	Rådets generalsekretariat
Komm. dok. nr:	JOIN(2022) 28 final
Ärende:	GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN Staka ut kursen för en hållbar blå planet – gemensamt meddelande om EU:s agenda för internationell världshavsförvaltning

För delegationerna bifogas dokument – JOIN(2022) 28 final.

Bilaga: JOIN(2022) 28 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 24.6.2022
JOIN(2022) 28 final

**GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Staka ut kursen för en hållbar blå planet – gemensamt meddelande om EU:s agenda för
internationell världshavsförvaltning**

{SWD(2022) 174 final}

INLEDNING

Havet är avgörande för livet på jorden. Dess fördelar och förtjänster för människor och för hela planeten är ovärderliga. Havet har en mycket viktig funktion i klimatregleringen, det genererar mer syre än alla skogar sammanlagt och spelar en central roll när det gäller att hantera brådskande globala utmaningar såsom tryggad livsmedelsförsörjning, energi och omställningen till en grön ekonomi. Det är en del av kustsamhällets sociala och kulturella arv och en pelare för internationell handel, eftersom mer än 80 % av den globala handeln fraktas till havs och ungefär två tredjedelar av all världens olja och gas antingen härrör från havet eller transporteras till havs. Ändå blir havet ofta förbiset. Det utnyttjas för olagliga syften, som sjöröveri, terrorism, väpnade rån till havs, människohandel, handel med olagliga substanser och smuggling av vapen.

Internationella världshavsförvaltningen strävar efter att ta itu med de många utmaningar som följer av havets mångfacetterade och sammanlänkade roll. År 2016 var **Europeiska unionen först bland världens ledande ekonomier** med att lansera en agenda för internationell världshavsförvaltning¹ och göra åtaganden för en trygg, säker, ren, hälsosam och hållbar förvaltning av havet. EU står fast vid sina åtaganden, men sedan dess har det skett flera utvecklingar som motiverar en uppdaterad agenda.

För det första är kampen mot klimatförändringarna och miljöförstörelsen en av **EU:s främsta politiska prioriteringar**. Havet omfattas av den **europiska gröna given** och av visionen om ett **starkare Europa i världen**. Det är en världsomfattande fråga som kräver en multilateral strategi².

För det andra går försämringen av havet allt fortare eftersom människans ohållbara verksamheter och skadeverkningar fortsätter att förstöra havet, vilket medför djupgående förändringar som riskerar att leda fram till **kritiska brytpunkter**. Havets kristillstånd återspeglas av **svårigheterna att fullgöra relevanta globala åtaganden**, i synnerhet Aichimålen enligt konventionen om biologisk mångfald och FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess 14:e mål för hållbar utveckling (mål 14 – Hav och marina resurser).

För det tredje utgör havet en av världens viktigaste geopolitiska spelplatser, vilket framgår tydligt av den senaste tidens ökade spänningar i östra Medelhavsområdet och Syd kinesiska havet, där medlemsstater vädjar om respekt för territoriell integritet och navigationsrättigheter samt om fredlig tvistlösning. Rysslands militära aggression mot Ukraina påverkar den globala stabiliteten och säkerheten i Svartahavsområdet, vilket medför betänkligheter angående dess konsekvenser för havet.

För det fjärde har havet fått en politisk genomslagskraft på global nivå och 2022 är ett avgörande år för havet, då ett flertal viktiga förhandlingar³ och havskonferenser⁴ äger rum. Havet har fått en mer framträdande ställning i internationella debatter om klimat och biologisk mångfald. Sjöfartskrisen, som förvärrades av covid-19-pandemin, underströk vikten av den sociala aspekten, dvs. rimliga arbets- och levnadsförhållanden för sjöfolk⁵. Problemet med vissa länders överträdelse av internationellt överenskomna regler och normer, vilket

¹ JOIN(2016) 49 final.

² COM(2019) 640 final, JOIN(2021) 3 final.

³ Förhandlingar om ett fördrag om det fria havet (marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion), en global ram för biologisk mångfald efter 2020 och Världshandelsorganisationens (WTO) förbud mot skadliga fiskesubventioner som beslutades den 16 juni 2022.

⁴ Toppmötet One Ocean (9–11 februari 2022, Brest), sjunde havskonferensen Our Ocean (13–14 april 2022, Palau), FN:s andra havskonferens (27 juni–1 juli 2022, Lissabon).

⁵ [wcms_760649.pdf \(ilo.org\)](https://wcms.760649.pdf).

leder till illojal konkurrens och snedvridna konkurrensvillkor till nackdel för berörda parter inom EU, har också uppmärksammats internationellt. Öppna register är ett typexempel på följderna av detta.

I egenskap av världens största kombinerade exklusiva ekonomiska zon, och med tanke på tidigare nämnda utvecklingar, **är det av avgörande betydelse för EU och dess medlemsstater att på nytt bekräfta och uppdatera sitt åtagande för en förbättrad världshavsförvaltning.**

*Hot mot havet*⁶

- *Marina arter försvinner dubbelt så snabbt som de på land på grund av uppvärmning.*
- *34,2 % av världens havsfiskebestånd är överfiskade.*
- *Under de senaste fyrtio åren har isytan i Arktis minskat med ett område som är sex gånger större än hela Tysklands yta.*
- *Över 99 % av världens korallrev dör vid en uppvärmning på 2 °C.*
- *300 miljoner ton plastavfall produceras varje år, men endast 9 % återvinns.*
- *Havsytans medelnivå kommer att fortsätta höjas till cirka 0,3 meter år 2050 och 2 meter år 2100 enligt scenariot med mycket höga utsläpp av växthusgaser, vilket innebär en risk för tvångsflyttning av människor – upp till 340 miljoner människor år 2050 och 630 miljoner människor år 2100.*

MÅL

Med utgångspunkt i 2016 års agenda för internationell världshavsförvaltning och ett samrådsförfarande med berörda parter inom havssektorn⁷ kommer EU att ta på sig en ännu mer aktiv roll inom den internationella världshavsförvaltningen och genomförandet av FN:s Agenda 2030 och dess 14:e mål för hållbar utveckling, med följande mål:

- Att förstärka ramen för internationell världshavsförvaltning på **global, regional och bilateral** nivå.
- Att göra ett **hållbart hav** till verklighet senast 2030 genom att anta en samordnad och övergripande strategi för att hantera gemensamma utmaningar och sammantagna effekter.
- Att göra havet till en **säker och trygg** plats i takt med att konkurrensen i internationella vatten ökar och utmaningarna för det regelbaserade multilaterala systemet blir allt större.
- Att bygga upp en global **kunskap** om havet för en evidensbaserad beslutsprocess som leder till åtgärder för att skydda havet och förvalta det på ett hållbart sätt.

⁶ Pinsky, M.L., Eikeset, A.M., McCauley, D.J. et al. *Greater vulnerability to warming of marine versus terrestrial ectotherms* (inte översatt till svenska). *Nature* 569, s. 108–111 (2019), FAO. 2020. *The State of World Fisheries and Aquaculture 2020. Sustainability in action* (inte översatt till svenska). Rom, IPCC AR6 WG1, [New elevation data triple estimates of global vulnerability to sea-level rise and coastal flooding | Nature Communications](#) (inte översatt till svenska).

⁷ Genom ett [riktat samråd online](#), ett [tillfälle att lämna synpunkter](#) – se sammanfattningen av samrådsverksamheten för att uppdatera agendan för internationell världshavsförvaltning, EU:s forum för internationell världshavsförvaltning.

EU:s VIKTIGASTE PRIORITERINGAR NÄR DET GÄLLER INTERNATIONELL VÄRLDSHAVSFÖRVALTNING⁸

Stoppa och vända förlusten av marin biologisk mångfald:

- *Sluta ett ambitiöst FN-fördrag om det fria havet (biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion) så snart som möjligt.*
- *Ta fram en ambitiös global ram för biologisk mångfald efter 2020 med 30 % marina skyddsområden senast 2030.*
- *Utse nya marina skyddsområden i stor skala i Södra oceanen.*

Skydda havsbotten:

- *Förbjuda djuphavsbrytning fram till dess att de vetenskapliga luckorna har åtgärdats på ett tillfredsställande sätt, brytningen inte får några skadliga följder och den marina miljön effektivt skyddas.*
- *Vid behov reglera användningen av sådana fiskeredskap som är mest skadliga för den biologiska mångfalden.*

Säkerställa hållbart fiske och vattenbruk:

- *Eftersträva nolltolerans när det gäller olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).*
- *Bygga vidare på Världshandelsorganisationens (WTO) globala avtal om skadliga fiskesubventioner som ingicks i juni 2022 och verka för en förstärkning av avtalet med de delar som man ännu inte kommit överens om.*
- *Se över EU:s handelsnormer för fiskeri- och vattenbruksprodukter.*

Säkerställa att internationella regler och standarder följs:

- *Främja flaggstaternas fullgörande av sitt ansvar för de som fungerar som öppna register.*

Bekämpa klimatförändringarna för ett friskt hav:

- *Uppnå klimatneutralitet år 2050, inbegripet att minska koldioxidutsläppen inom fiske och andra maritima verksamheter.*
- *Bibehålla havets funktion med blått kol.*
- *Se till att, innan man börjar använda nya geotekniska tillämpningar för borttagning av koldioxid, säkerställa en tillräcklig vetenskaplig grund för att motivera sådan verksamhet och göra en lämplig bedömning av risker och effekter i samband med den.*

Bekämpa havsföroreningar:

- *Ingå ett ambitiöst, rättsligt bindande globalt avtal om plast senast 2024.*

Bygga upp kunskap om havet:

- *Uppmuntra till skapandet av ett mellanstatligt gränssnitt mellan vetenskap och politik för hållbar havsförvaltning med målet att inrätta en mellanstatlig panel för hållbar havsförvaltning.*

Investera i havet:

- *Investera upp till 1 miljard euro i biologisk mångfald i hav och kustområden samt klimat, bland annat när det gäller det fria havet (2021–2027).*
- *Avsätta 350 miljoner euro om året till havsforskning (Horisont Europa 2021–2027).*

EU:s verktyg för internationell världshavsförvaltning

På den globala scenen är EU känt för att främja **samordnade multilaterala lösningar på globala problem** och att upprätthålla **regelbaserade internationella system**. Havet kräver

⁸ Fler åtgärder anges i bilagan till detta gemensamma meddelande.

ett gemensamt tillvägagångssätt som bygger på bestämmelser i internationell rätt, med FN:s havsrättskonvention (Unclos) som kärna⁹. Genom sitt politiska och diplomatiska inflytande som bygger på upprätthållandet av grundläggande rättigheter och värderingar och främjandet av en hållbar utveckling, i enlighet med FN:s Agenda 2030 och dess mål för hållbar utveckling, fungerar EU som en neutral medlare, en mellanhand och en **drivkraft** i internationella **förhandlingar, forum och processer**, och bidrar därmed till beslut och åtgärder som är absolut nödvändiga för en hållbar världshavsförvaltning.

I enlighet med den europeiska gröna given, det gemensamma meddelandet om multilateralism, EU:s strategiska kompass, EU:s policy för ett fredligt, hållbart och välmående Arktis samt EU:s strategi för samarbete i regionen Indiska oceanen/Stilla havet¹⁰ eftersträvar EU **partnerskap** och **allianser** med tredjeländer, multilaterala och regionala organisationer, inbegripet internationella normerande organisationer genom att utnyttja deras ekonomiska makt och regleringsmässiga befogenheter, samt icke-statliga aktörer såsom icke-statliga organisationer, ekonomiska aktörer, det vetenskapliga samfundet och det civila samhället i stort. Detta sker genom **regionala och bilaterala dialoger**, havsrelaterade **utvecklingssamarbeten**,¹¹ **särskilda utåtriktade aktiviteter** och **démarcher, koalitionsuppbyggnad** när det gäller viktiga prioriteringar samt (gemensamt) anordnande av **globala flerpartsevenemang** för att ytterligare **mobilisera** och **bibehålla drivkraften** för insatser på global nivå.

Genom EU:s strategi för sjöfartsskydd och dess reviderade handlingsplan¹², som utformats för att säkerställa trygghet och säkerhet till havs, tar EU itu med utmaningar som påverkar säkerheten till havs, till exempel gränsöverskridande och organiserad brottslighet, hot mot den fria sjöfarten, hot mot den biologiska mångfalden, utmaningar för klimatsäkerheten eller miljöförstöring på grund av olagliga eller oavsiktliga utsläpp.

EU anser att man genom att föregå med gott exempel kan inspirera till framsteg och bidra till att skapa en gemensam vision för att ta fram en hållbar strategi för global världshavsförvaltning och framhåller att **sant ledarskap börjar hemma**. Detta återspeglas i synnerhet i EU:s fiskeripolitik, som bygger på en reviderad gemensam fiskeripolitik och åtgärder för att bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske), EU:s strategi för en hållbar blå ekonomi, havsplaneringsdirektivet, havsområdesramarna och de makroregionala ramarna, dess miljöpolitik, i synnerhet EU:s ramdirektiv om en marin strategi (havsmiljödirektivet), strategin för biologisk mångfald 2030, handlingsplanen för nollförorening och förslaget till en lag om restaurering av natur, dess klimatpolitik, i synnerhet med anknytning till EU:s klimatlag, 55 %-paketet och strategin för klimatanpassning, dess lagstiftning om sjötransportsskydd, samt dess verksamhet inom data, observation och forskning, i synnerhet inom ramen för Copernicus-komponenten inom

⁹ Global världshavsförvaltning bygger på Unclos, den övergripande rättsliga ram inom vilken all havsverksamhet ska bedrivas, och dess två genomförandeavtal i) avtalet om genomförande av del XI av Unclos av den 10 december 1982 samt ii) FN-avtalet om tillämpning av bestämmelserna i Unclos av den 10 december 1982 om bevarande och förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd.

¹⁰ JOIN(2021) 3 final, [strategic_compass_en3_web.pdf \(europa.eu\)](#), JOIN(2021) 27 final, JOIN(2021) 24 final.

¹¹ Genom instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen. EU och dess medlemsstater är bland de viktigaste givarna av havsrelaterat utvecklingsbistånd och bland de största frivilliga givarna till internationella organisationer/processer: Mellan 2014 och 2020 avsattes över 1 miljard euro inom ramen för EU:s utvecklingspolicy till främjandet av världshavsförvaltning i tredjeländer.

¹² 11205/14.

unionens rymdprogram, finansieringsprogrammet Horisont Europa 2021–2027 för forskning och innovation och uppdraget ”Återställa våra hav och vatten senast 2030”¹³.

1. FÖRSTÄRKA DEN INTERNATIONELLA RAMEN FÖR HAVSFÖRVALTNING

Skydd och bevarande av den marina biologiska mångfalden är viktiga prioriteringar inom ramen för EU:s externa åtgärder för att eftersträva ett framtida internationellt, rättsligt bindande instrument inom ramen för Unclos när det gäller marin **biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion** och den framtida globala ramen för biologisk mångfald efter 2020, inbegripet det föreslagna **målet om 30 % skyddsområden senast 2030** inom ramen för konventionen om biologisk mångfald. EU:s ambition är att ingå ett **internationellt bindande avtal** för marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion innan 2022 är slut och se till att det ratificeras och tillämpas effektivt. Utöver sitt aktiva engagemang i förhandlingarna har EU även genom sina insatser för världshavsdiplomati gått i bräschen för inrättandet av en koalition med höga ambitioner för marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion¹⁴ för att främja ett ambitiöst, rättvist och effektivt avtal. Tack vare sitt diplomatiska inflytande och sin kapacitet för uppsökande verksamhet fortsätter EU även att medla i arbetet att ta fram ett avtal för att **utse nya marina skyddsområden i Södra oceanen** som ett viktigt bidrag till målet om 30 % skyddsområden senast 2030.

När det gäller **djuphavsbrytning** råder det en bred konsensus inom det vetenskapliga samfundet och bland staterna¹⁵ om att kunskapen om djuphavsmiljön och om följderna av brytning inte är tillräckligt omfattande för att möjliggöra evidensbaserat beslutsfattande för att kunna tillåta fortsatt säker brytning¹⁶. EU kommer att fortsätta förespråka ett förbud mot djuphavsbrytning fram till dess att de vetenskapliga luckorna har åtgärdats på ett tillfredsställande sätt, det kan bevisas att brytningen inte har några skadliga följder och det har införts nödvändiga bestämmelser i föreskrifterna för nyttjandet för att säkerställa ett effektivt skydd av den marina miljön, enligt kraven i Unclos. EU kommer att fortsätta att bidra till Internationella havsbottenmyndighetens förhandlingar om föreskrifterna för nyttjandet för att få till stånd en robust ram för skydd av den marina miljön, inbegripet standarder och riktlinjer för tröskelvärden och normerande standarder. Parallellt med detta ger EU stöd till forskning för att öka kunskaperna om djuphavsekosystem och om teknik för övervakning och kontroll.

EU efterfrågar och är redo att stödja de högsta internationella standarderna när det gäller **transparens, god förvaltning och inkludering av berörda parter** i internationella organisationer, såsom Internationella havsbottenmyndigheten och WTO.

Fiskeverksamhet ska bedrivas med respekt för principerna om långsiktigt bevarande och hållbart nyttjande av marina levande resurser och marina ekosystem.

¹³ Förordning 1380/2013, förordning 1005/2008, COM(2021) 240, direktiv 2014/89/EU, 2008/56/EG, COM(2020) 380, COM(2021) 400, förordning (EU) 2021/1119, COM(2021) 550, COM(2021) 82, förordning (EG) nr 725/2004, direktiv 2005/65/EG.

¹⁴ [Protecting the ocean, time for action \(inte översatt till svenska\) \(europa.eu\)](#).

¹⁵ <https://www.iucncongress2020.org/motion/069>.

¹⁶ [Världsekonometiskt forum, Decision-Making on Deep-Sea Mineral Stewardship: A Supply Chain Perspective \(inte översatt till svenska\), VITBOK, APRIL 2022, D. Amon et al., 2022, Assessment of scientific gaps related to the effective environmental management of deep-seabed mining \(inte översatt till svenska\), Marine Policy 138 ; Miller et al., 2018, An Overview of Seabed Mining Including the Current State of Development, Environmental Impacts, and Knowledge Gaps \(inte översatt till svenska\)](#).

Genom att eftersträva nolltolerans för **olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske)** avser EU jämna ut konkurrensvillkoren för hederliga aktörer och främja efterlevnaden av reglerna för bevarande och förvaltning som syftar till ett hållbart nyttjande av fiskeresurser. Genom dialoger med länder utanför EU om IUU-fiske, med utgångspunkt i IUU-förordningen, arbetar EU ytterligare för att se till att länder fullgör sina internationella skyldigheter.

Partnerskapsavtal om hållbart fiske (FPA) utgör en stabil ram för bilateralt samarbete med utvalda partnerländer utanför EU och bidrar till att förbättra marin-, maritim- och fiskeripolitiken, inbegripet dess miljöaspekter, sociala aspekter och handelsaspekter.

EU spelade en ledande roll vid WTO:s tolfte ministerkonferens för att säkra ett avtal om att förbjuda skadliga fiskesubventioner, i linje med FN:s mål 14.6 för hållbar utveckling. I synnerhet verkade EU med framgång för ett erkännande av kopplingen mellan hållbar fiskeriförvaltning och möjligheten att ge stöd inom fisket när det gäller överfiskade bestånd, ett absolut förbud mot subventioner som bidrar till IUU-fiske, särskilda bestämmelser för det fria hav som inte förvaltas av en regional fiskeriförvaltningsorganisation och stränga krav på transparens. EU kommer att fortsätta att spela en ledande roll i de fortsatta förhandlingarna om ytterligare WTO-regler när det gäller subventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, i linje med mål 14.6 för hållbar utveckling.

EU är den största aktören i **regionala fiskeriförvaltningsorganisationer** och fiskeriorgan världen över. Där arbetar EU för att främja fiskbeståndens hållbarhet, främja transparent beslutsfattande utifrån välgrundade vetenskapliga rön, förbättra den vetenskapliga forskningen och stärka efterlevnaden.

Bevarande och hållbart nyttjande av marina levande tillgångar i Arktis, inbegripet fiskbestånd, är också mycket viktigt. Som part i avtalet om att förebygga oreglerat fiske på det fria havet i centrala Norra ishavet har EU åtagit sig att uppfylla denna skyldighet¹⁷.

Inom ramen för EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 arbetar EU på en handlingsplan för att bevara fiskeresurserna och skydda marina ekosystem samt på åtgärder för att begränsa fiskets effekter, bland annat på havsbotten, och bidra till uppfyllandet av miljömålen.

Skyddet av den marina miljön samordnas regionalt via EU:s medverkan i regionala havskonventioner, i synnerhet genom de starka kopplingarna till EU:s egen tillämpning av havsmiljödirektivet, vilket säkerställer att EU-medlemsstater och tredjeländer har en likvärdig ambitionsnivå när det gäller skyddet av världshavet.

EU har ett nära samarbete med flera olika partner, till exempel det långsiktiga partnerskapet med stater i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet, som man försöker stärka genom det partnerskapsavtal med Organisationen för stater i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet (AKS-staternas organisation) som följer på Cotonouavtalet. Tillsammans med EU:s partnerskaps- och samarbetsavtal och handelsavtal med många av dess samarbetspartner i tredjeländer kommer det att lägga grunden för ett starkare politiskt och strategiskt engagemang baserat på gemensamma värderingar och mål.

EU-lett samarbete för havets skull

Olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske)

¹⁷ Rådets beslut (EU) 2019/407.

- Kommissionen samarbetar regelbundet med 93 tredjeländer inom ramen för det administrativa samarbetet för genomförandet av det fångstcertifieringssystem som inrättades i IUU-förordningen.
- Sedan 2010 har 27 tredjeländer varnats om risken att identifieras som icke-samarbetande stater i kampen mot IUU-fiske.
- 17 länder har genomfört de åtgärder som krävs och deras varningar har dragits tillbaka.
- EU är part i FAO-avtalet om hamnstatsåtgärder, det första bindande internationella avtalet som inriktar sig på IUU-fiske.

Partnerskapsavtal om hållbart fiske

- EU har för närvarande tretton gällande protokoll för partnerskapsavtal om hållbart fiske med tredjeländer:
 - Nio tonfiskavtal: Kap Verde, Elfenbenskusten, São Tomé och Príncipe, Gabon, Cooköarna, Seychellerna, Mauritius, Senegal och Gambia (med en kummelkomponent för de två sista).
 - Fyra blandade avtal: Grönland, Marocko, Mauretanien och Guinea-Bissau.

Regionala fiskeriförvaltningsorganisationer

- Regionala fiskeriförvaltningsorganisationer är internationella organisationer som reglerar den regionala fiskeverksamheten på det fria havet.
- EU är den största parten i de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna världen över och deltar i fem sådana för tonfisk och tretton övriga.
- EU och dess medlemsstater har lämnat in två förslag till marina skyddsområden till CCAMLR, ett i östra Antarktis (sedan 2012) och ett annat i Weddellhavet (sedan 2016). När dessa marina skyddsområden godkänns kommer det innebära skydd för ett område på 3,207 miljoner kvadratkilometer. Det blir ett viktigt bidrag till kampen mot klimatförändringar och skyddet av Antarktis marina biologiska mångfald.

Regionala havskonventioner

- De regionala havskonventionerna och handlingsplanerna tillhandahåller mellanstatliga ramar för att ta itu med förstöringen av oceaner och hav på regional nivå.
- EU är avtalslutande part i tre regionala havskonventioner som omfattar EU:s marina vatten:
 - Helsingforskonventionen – Helcom (Östersjön),
 - Osparkonventionen – Oskar (Nordostatlanten) och
 - Barcelonakonventionen – UNEP-MAP (Medelhavet).

Andra verktyg:

- EU har flera dialoger på hög nivå och partnerskap med viktiga partner, utöver de två havspartnerskapen om havsfrågor som man har med Kanada och Kina.
- EU säkerställer samarbete genom sina finansieringsinstrument, däribland följande:
 - Instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI) – Europa i världen.
 - Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

2. MOT ETT HÅLLBART VÄRLDSHAV FÖRE 2030

2.1 Havet och klimatförändringarna

Havet och klimatförändringarna är tätt sammanlänkade: Havet med sina ekosystem är väsentligt för att reglera klimatet och påverkas samtidigt enormt av klimatförändringarna.

Havet och klimatpolitiken måste därför gå hand i hand. Ett positivt steg i denna riktning är det beslut som UNFCCC fattade på FN:s 26:e klimatkonferens om att hålla en årlig dialog om havet och klimatförändringarna för att stärka begränsnings- och anpassningsåtgärderna när det gäller havet och klimatförändringarna¹⁸.

FN:s mellanstatliga panel för klimatförändringar (IPCC)¹⁹ slog larm om klimatförändringarnas inverkan på havet²⁰. Man betonade behovet av att kraftigt minska växthusgasutsläppen och vidta hållbara och gedigna anpassningsåtgärder. Det är centralt att kombinera åtgärder inom alla områden, till havs och på land, samtidigt som man tillämpar ett samordnat tillvägagångssätt för att hantera de sammanhängande frågorna om klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och föroreningar.

EU har förankrat **klimatneutralitet före 2050** i lagstiftningen, enligt Parisavtalet, och har åtagit sig att minska växthusgasutsläppen från maritima verksamheter och att fortsätta göra framsteg i fråga om klimatanpassning. Europeiska kommissionen har föreslagit en rad olika åtgärder för att säkerställa att sjötransporten inom EU bidrar till att uppnå detta mål, bland annat en ny norm för växthusgasintensiteten för energi som används på fartyg (initiativet FuelEU Maritime), en utvidgning av EU:s utsläppshandelssystem till att omfatta sjötransport samt en översyn av befintliga direktiv om energibesättning, alternativa bränsleinfrastrukturer och förnybar energi.

På global nivå har ett regelverk för nya fartygs energieffektivitet införts och energieffektivitetsåtgärder för befintliga fartyg kommer att träda i kraft i november 2022. Dessutom pågår arbete för att utforma säkerhetsriktlinjer för fartyg som använder alternativa bränslen och nästa uppsättning konkreta ("medellångsiktiga") åtgärder. EU har lämnat förslag till IMO om principer för en global insats för prissättning av kol och förespråkar en kombination av detta med en växthusgasstandard för bränsle på global nivå. IMO har även påbörjat en översyn av sin inledande strategi för minskning av växthusgasutsläppen från fartyg, med målet att höja ambitionsnivån.

I samma anda kommer EU att fortsätta verka för att **minska koldioxidutsläppen inom fiskesektorn** för att även minska beroendet av fossila bränslen (framför allt diesel),²¹ bland annat genom att undersöka olika begränsningsåtgärder samt fiskestrategier och fiskeredskap som minskar utsläppen²² och förbättrar energieffektiviteten. Dessutom analyseras framsteg inom vetenskap och teknik, i synnerhet från EU:s ramprogram för forskning, i syfte att i början av 2023, i nära samarbete med alla berörda parter, ta fram en handlingsplan med råd och bästa metoder för hur ett fiskefartyg kan modifieras till att bli mer energieffektivt och minska sina växthusgasutsläpp. Denna analys omfattar även vattenbruk.

EU anser att **havsbaserad vindkraft och havsenergi** är en del av lösningen för att uppnå målet att bli klimatneutralt senast 2050, enligt EU:s strategi för havsbaserad förnybar

¹⁸ Genom [Klimatpakten i Glasgow](#) erkänns havet som en del av UNFCCC (FN:s ramkonvention om klimatförändringar) med en inbjudan till alla arbetsområden och upprättade organ att överväga att integrera och stärka åtgärder inriktade på havet.

¹⁹ Särskild rapport om världshaven och kryosfären i ett förändrat klimat, kompletterad med IPCC:s sjätte utvärderingsrapport som ska publiceras 2022.

²⁰ Upptaget av koldioxid (25 % av människans utsläpp av CO₂) och den extra värmen (90 % av världens extra värme är en följd av växthuseffekten) orsakar försurning och uppvärmning av havet, vilket leder till höjning av havsnivån, extrema väderförhållanden, korallblekning, skiktning, syreminskning, dödzoner och förändringar av den biologiska produktiviteten och av utbredningen av arter och livsmiljöer.

²¹ Detta har blivit ännu mer brådskande som en följd av Rysslands militära aggression mot Ukraina och de krisåtgärder som införts till stöd för EU:s fiskeflotta, se [Fiske: ett andra krispaket \(europa.eu\)](#).

²² EU kommer till exempel att undersöka vissa fiskemetoder som är kända för att störa sediment med kolförråd.

energi²³. EU har en unik erfarenhet när det gäller att utveckla förnybar havsbaserad energi och har förbundit sig att stödja denna utveckling i hela världen, såsom hittills har varit fallet²⁴.

Naturbaserade lösningar²⁵ kan även bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringarna genom ökning av upptaget och lagringen av kol, riskreducering i kustområdena samt flera andra fördelar, såsom högre vattenkvalitet och större resiliens hos ekosystem och samhällen.

Sambandet mellan klimatförändringar och kampen mot förstöring av ekosystem och förlust av biologisk mångfald

- *Alla utsläppsscenarier för 2000-talet visar en ökning av den globala biomassan av marina djurbestånd och fiskefångstpotentialen och en förändring av artsammansättningen.*
- *Detta innebär en utmaning för den internationella och nationella havs- och fiskeförvaltningen. Förändringar av utbredningen av fiskbestånd mellan olika jurisdiktioner kan komma att destabilisera befintliga internationella fiskeavtal och öka risken för internationella konflikter.*
- *Behovet av gränsöverskridande fiskeriförvaltning kan öka, med särskilt fokus på fiskeresursernas anpassning och resiliens.*
- *För att förstärka försiktighetsåtgärderna kommer EU att fortsätta att bygga om överexploaterade eller utarmade fiskeresurser och tillämpa strategier för fiskeriförvaltning.*²⁶

Förstå ekosystemens brytpunkter

- *Det är nödvändigt att förbättra kvantifieringen av kolförråd och kolflöden inom marina ekosystem och att förstå de klimatrelaterade brytpunkterna för ekosystemen.*
- *Kostnaderna för och fördelarna med åtgärder för att förhindra höjningen av havsnivån behöver också kvantifieras bättre. Höjningen av havsnivån kan även påverka de baslinjer utifrån vilka olika maritima stödrättigheter inrättats, enligt Unclos.*

Det finns ett allt större intresse för havsbaserade verksamheter för borttagning av koldioxid. Genom protokollet till Londonkonventionen tillåts och regleras koldioxidavskiljning och koldioxidbindning i geologiska formationer under havsytan, och gödsling av havet är förbjuden för annat än forskning²⁷.

EU är part i konventionen om biologisk mångfald, vars syfte är att säkerställa att det inte bedrivs några klimatrelaterade geotekniska verksamheter som kan påverka den biologiska mångfalden innan det finns en tillräcklig vetenskaplig grund för att motivera sådan verksamhet och en lämplig bedömning av därmed förknippade risker för miljön och den biologiska mångfalden samt sociala, ekonomiska och kulturella följder²⁸.

2.2 Bekämpning av havsföroreningar

EU har förbundit sig att stoppa alla slags föroreningar, särskilt sådana från landbaserade

²³ COM(2020) 741.

²⁴ T.ex. med Förenta staterna, Indien, Japan, Vietnam och Sydafrika.

²⁵ UNEP/EA.5/Res.5.

²⁶ IPCC, 2019: IPCC:s särskilda rapport om världshaven och kryosfären i ett förändrat klimat.

²⁷ [Konventionen till förhindrande av förorening från fartyg \(imo.org\)](#).

²⁸ Beslut X/33 från konventionen om biologisk mångfald, [UNEP/CBD/COP/DEC/X/33](#).

källor till havet. Mängden plastföroreningar i havet har ökat tiofald sedan 1980 och behöver bekämpas på global nivå. Sedan antagandet av plaststrategin (2018) har EU varit en drivkraft när det gäller att hantera plastföroreningar internationellt, genom diplomatiska insatser, och inom unionen. EU medverkar aktivt i de globala förhandlingarna för ett ambitiöst rättsligt bindande globalt plastavtal före 2024, som enades om på FN:s femte miljöförsamling. EU har även förbundit sig att kraftigt minska landbaserade föroreningar av gödningsmedel och kemiska bekämpningsmedel, bland annat från jordbruket, och att vidta de avgörande åtgärder som beskrivs i handlingsplanen för nollutsläpp. Barcelonakonventionens avgörande beslut om att lämna in ett förslag till IMO om att utse Medelhavet till svavelkontrollområde kommer att minska föroreningen från fartyg drastiskt.

Risken för föroreningar på grund av krigsmateriel som dumpas i havet måste hanteras i samarbete med tredjeländer och internationella organisationer. Man beräknar att läckaget av giftiga ämnen från krigsmateriel som dumpats under första och andra världskriget kommer att öka under de kommande fem till tio åren, vilket hotar den marina miljön och säkerheten för fiskare och andra sjöfolk.

2.3 Främja flaggstaternas fullgörande av sitt ansvar för de som fungerar som öppna register

EU utökar sina insatser för att ta itu med problemen med flaggstater som fungerar som ”öppna register”, som valts ut av vissa fartygsoperatörer för att utnyttja vissa staters bristande efterlevnad av internationella skyldigheter eller ta kontroll över de fartyg (för fiske och sjötransport) som är upptagna i deras register.

Utmaningen med de ”öppna registren” och flaggstaternas ansvar

- *Inom fiskeriet är vissa flaggstaters bristande kontroll över sina fiskefartyg en av de huvudsakliga faktorer som ligger bakom IUU-fiske, och EU måste säkerställa att alla flaggstater fullgör sina internationella skyldigheter att kämpa mot IUU-fiske.*
- *Dessa flaggstaters avsiktligt svaga statliga övervakning, i kombination med det faktum att de i regel har begränsade regleringsmöjligheter, utgör tvingande skäl för företag att registrera sig utanför sitt hemland.*
- *Vissa öppna register som är kända för sin bristande efterlevnad av sjörätten används ofta av vissa fartygsägare för att undandra sig sina skyldigheter avseende hållbar och säker återvinning av fartyg i slutet av deras livscykel. Att byta flagg före nedmontering är vanligt förekommande och utgör ett allvarligt hinder för effektiviteten i EU:s lagstiftning när det gäller återvinning av uttjänta fartyg²⁹.*

I detta sammanhang är det mycket viktigt att EU fortsätter att främja transparens i fråga om verkligt huvudmannskap inom företagsstrukturer som har fartyg registrerade inom och utanför EU, för att kunna identifiera de som ligger bakom misstänkt olaglig verksamhet eller bristande efterlevnad av internationella och andra skyldigheter inom områdena för sjörätt, fiskerirätt, miljörett, beskattningsrätt, arbetsvillkor och arbetstagares rättigheter och vidta lämpliga åtgärder.

Det är även relevant i kampen mot havsföroreningar att fartygsägare som avsiktligt förorenar snabbt och effektivt kan identifieras. Trots EU:s regler för att förhindra föroreningar från

²⁹ Förordning (EU) nr 1257/2013.

fartyg och leverera avfall från fartyg samt bättre övervakning och tillsynsförfaranden³⁰ förekommer det fortfarande regelbundet olagliga utsläpp av olja och andra förorenande ämnen i europeiska vatten. De skyldiga upptäcks sällan och därmed är det få som åtalas. Man har identifierat svårigheter i samband med tillämpningen av regler i ett nationsövergripande sammanhang inom sjötransporten, med skillnader mellan olika EU-medlemsstaters påföljdstyper och påföljdsnivåer.

2.4 Övergå till en hållbar global blå ekonomi

Den blå ekonomin³¹ förväntas växa under de kommande åren³². I enlighet med strategin för en blå ekonomi kommer EU att sträva efter att främja ekonomisk tillväxt och förbättra inkomstmöjligheterna samtidigt som man säkerställer ett hållbart nyttjande av marina resurser och välfärd i kustsamhällena.

Fisk och skaldjur utgör även en viktig komponent i livsmedels- och näringsförsörjningen. Som världens största importmarknad för fisk- och skaldjursprodukter verkar EU för att endast tillåta inträde på marknaden för hållbart framställda produkter. En effektiv fiskeriförvaltning och ett hållbart vattenbruk är faktiskt förutsättningar för en positiv omvandling av livsmedelssystemet.

Därför strävar EU, genom IUU-förordningen, efter att se till att inga olagligt fångade fiskeriprodukter hamnar på EU:s marknad. EU kommer att fortsätta att förstärka denna policy genom att ta fram lämpliga it-verktyg inom dessa ramar, bland annat ett digitalt fångstcertifieringssystem.

I enlighet med från jord till bord-strategin³³ kommer kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsförslag för en ram för ett hållbart livsmedelssystem för att integrera hållbarhet inom alla livsmedelsrelaterade politikområden och stärka livsmedelssystemens resiliens, även när det gäller fiskeri- och vattenbruksprodukter. Man kommer att överväga lämpliga hållbarhetskrav för import av livsmedel i enlighet med EU:s internationella åtaganden, i synnerhet inom WTO. Ramen ska även omfatta regler för tillhandahållande av information om livsmedels hållbarhetsprestanda (hållbarhetsmärkning).

En hållbar blå ekonomi måste understödjas av hållbara finanser. EU utökar sina investeringar i havens hälsa och i omställningen till en hållbar blå ekonomi. EU:s investeringsplattform BlueInvest kanaliserar finansiering till en hållbar blå ekonomi inom och utanför EU.

I EU:s taxonomiförordning för hållbara verksamheter³⁴ definieras hållbar finansiering och investering genom en förteckning över miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Dessutom stadfästs principen om att inte orsaka betydande skada för ekonomiska verksamheter. Taxonomin ska bidra till att ställa om investeringarna till hållbara verksamheter och skydd av marina resurser samt vägleda företag genom att se till att deras verksamhet stämmer överens med detta mål.

2.5 Integrerad världshavsförvaltning via marina skyddsområden och havsplanering

³⁰ Direktiv 2005/35/EG, Direktiv (EU) 2019/883. <https://portal.emsa.europa.eu/web/csn>

³¹ Med ”blå ekonomi” avses nyttjandet av havet och dess resurser på ett hållbart sätt och en enhetlig vision för att hålla ett öga på den samlade effekten på marina ekosystem och säkerställa grundligt samråd med alla berörda parter.

³² De etablerade sektorerna inom den blå ekonomin genererar 4,5 miljoner direkta arbetstillfällen och en omsättning på omkring 650 miljarder euro. [The EU blue economy report 2020 \(inte översatt till svenska\) – Europeiska unionens publikationsbyrå \(europa.eu\)](#).

³³ COM(2020) 381 final.

³⁴ Förordning (EU) 2020/852.

Det stadigt ökande behovet av att nyttja havet kräver en integrerad havsplanering som tar vederbörlig hänsyn till samtliga havsrelaterade sektors intressen samt deras inverkan på den marina miljön och deras bidrag till klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald. Utifrån en ekosystembaserad ansats kan havsplanering bidra till att uppnå målen för bevarande och återställande och en hållbar blå ekonomi. EU har skaffat sig stor erfarenhet på detta område och arbetar tillsammans med Unescos mellanstatliga oceanografiska kommission för att främja det på internationell nivå genom det globala initiativet för havsplanering³⁵. Havsplanering främjar det gränsöverskridande samarbetet och bidrar till att minska antalet konflikter om geografiska områden och att hantera de samlade effekterna över hela världen.

EU förespråkar ett representativt, ekologiskt enhetligt nätverk för väl förvaltd havsplanering och andra effektiva bevarandeåtgärder med målet att dessa områden ska täcka 30 % av havsarealen senast 2030. Dessa är beprövade verktyg för att återställa den biologiska mångfalden, bevara bestånden, uppnå naturlig koldioxidbindning och främja hållbara metoder.

3. SÄKERSTÄLLA TRYGGHET OCH SÄKERHET TILL HAVS

3.1 Trygghet till havs

EU som tillhandahållare av sjöfartsskydd

- *Sjöfartsskyddet är en förutsättning för såväl en hållbar blå ekonomi som övergripande fred och stabilitet. Det syftar till att skydda lagliga verksamheter från faktiska eller potentiella hot i samband med fientlig, olaglig och farlig verksamhet till havs. Det möjliggör ett obehindrat handelsflöde längs kommunikationsvägar till havs. Sjöfartsskyddet är en integrerad del av en omfattande strategi för världshavsförvaltning.*
- *Konkurrensen i internationella vatten ökar och utmaningarna för det regelbaserade multilaterala systemet blir allt större.*
- *EU är en erkänd aktör inom sjöfartsskydd på internationell nivå och motsätter sig bestämt ensidiga åtgärder som hotar freden, tryggheten och stabiliteten till havs och strider mot internationell rätt.*
- *I enlighet med Unclos har EU förbundit sig till rättsstatsprincipen och till att garantera fred och trygghet till havs genom multilateralism, regelbaserade regionala sjöfartsskyddssystem och samarbete med dess samarbetspartner.*

I enlighet med strategin för sjöfartsskydd fortsätter EU att stärka sin roll som tillhandahållare av sjöfartsskydd inom och utanför EU:s gränser. Därmed tillämpar EU ett sektorsövergripande tillvägagångssätt när det gäller den föränderliga karaktären hos de hot och utmaningar som sjöfartsskyddet står inför, bland annat cyber- och hybridattacker, de ökande effekterna av klimatförändringarna, miljöförstörelsen och de risker detta medför för stabiliteten och tryggheten. EU kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt behoven i de yttersta randområdena, som är synnerligen utsatta för dessa hot.

Den strategiska kompassen bekräftar även EU:s beslutsamhet när det gäller att investera i sjöfartsskyddet och dess globala närvaro för att säkerställa obegränsad tillgång till kommunikationsvägarna till havs och upprätthålla internationell havsrätt. Däri beskrivs EU:s

³⁵ <https://www.mspglobal2030.org/unesco-and-european-commission-launch-new-flagship-guide-on-msp>

avsikt att utnyttja den maritima partnerskapspolitiken till fullo, till exempel genom hamnanlöp, gemensamma övningar och kapacitetsuppbyggnad.

EU kommer att fortsätta samarbetet med sina regionala sjöfartsskyddspartner för att hantera den ökade närvaron av såväl globala som regionala aktörer, varav somliga inte tvekar att ta till irreguljära styrkor i instabila områden och därmed underminerar internationella insatser för fred och stabilitet, destabiliserar länder och deras ekonomier samt medverkar till kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

EU kommer att fortsätta att övervaka utvecklingen noggrant och snabbt reagera på hot mot sjöfartsskyddet i samarbete med sina partner, bland annat Nato. Med utgångspunkt i sin erfarenhet av att bekämpa gränsöverskridande brottslig verksamhet till havs, såsom sjöröveri i västra Indiska oceanen och smuggling och olaglig handel i Medelhavet, kommer EU att fortsätta sitt arbete för att bidra till att upprätthålla fri och säker åtkomst till det fria havet. I detta syfte har EU beslutat att förlänga tillämpningen av konceptet samordnad närvaro till havs i Guineabukten i ytterligare två år och att inleda en ny tillämpning av konceptet i nordvästra Indiska oceanen. EU kommer även att överväga att tillämpa konceptet samordnad närvaro till havs i andra potentiella havsområden av intresse. EU kommer även att fortsätta att bistå tredjeländer i uppbyggnaden av deras kapacitet att övervaka sitt sjöfartsområde och säkerställa kapaciteten för sjöfartsskydd och brottsbekämpning.

3.2 Säkerhet till havs och främjande av anständiga arbetsförhållanden i hela världen

Fiske- och sjöfartssektorerna utmärks av utmanande, farliga och riskfyllda arbetsförhållanden, som förvärrats på grund av covid-19-pandemin. Antalet dödsfall och skador är fortfarande på en oacceptabelt hög nivå. Migrerande arbetstagare är särskilt sårbara för otrygga förhållanden, övergrepp och särbehandling.

Genom agendan om internationell världshavsförvaltning och den gemensamma fiskeripolitiken främjar EU anständigt arbete inom fiskesektorn i linje med målen för Internationella arbetsorganisationen (ILO), Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) och i samarbete med partnerländerna. EU kommer att fortsätta att främja ratificering och faktisk tillämpning av ILO:s konvention nr 188 om arbete ombord på fiskefartyg och andra relevanta internationella normer³⁶, i synnerhet de som fastställts i ILO:s konventioner³⁷. I detta syfte används partnerskapsavtalen om hållbart fiske, särskilt genom att en sammanhängande uppsättning bestämmelser om social styrning genomförs, och i förekommande fall de regionala fiskeriförvaltningsorganisationerna. I bilaterala dialoger och i regionala och internationella forum kommer EU att ta upp tvångsarbete och andra former av arbete som kränker de mänskliga rättigheterna på fiskeområdet, även när det upptäcks i samband med kampen mot IUU-fiske. Meddelandet om anständigt arbete i världen³⁸ förstärker EU:s strategi för att främja anständigt arbete på global nivå, och viktiga instrument i EU-politiken identifieras.

³⁶ Befintliga internationella standarder för arbetsförhållanden och arbetstagares rättigheter bör effektivt främjas och genomföras för att garantera säkerhet till havs för alla. Att främja vidare ratificering och faktisk tillämpning av Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention om arbete till sjöss, 2006, i sin ändrade lydelse (MLC, 2006) är av yttersta vikt. Genom den gemensamma fiskeripolitiken och dess externa dimension främjar EU anständigt arbete inom fiskesektorn i linje med målen för ILO, Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) och FAO och i samarbete med partnerländerna.

³⁷ Inbegripet IMO:s konvention angående normer för utbildning, certifiering och vakthållning för personal på fiskefartyg (STCW-F).

³⁸ COM(2022) 66 final.

EU och dess medlemsstater ligger även i framkant när det gäller att förbättra lagstiftningen om sjösäkerhet och främja standarder av hög kvalitet på global nivå inom IMO och även på EU-nivå. Målet är att avskaffa undermåliga fartyg, öka skyddet av passagerare och besättning, minska risken för miljöföroreningar, avsiktliga eller oavsiktliga (t.ex. oljeutsläpp eller spill från containrar) och säkerställa att operatörer som följer god sed inte lider av någon konkurrensnackdel jämfört med sådana som är villiga att göra avkall på fartygssäkerheten. Kommissionen och medlemsstaterna kan förlita sig på Europeiska sjösäkerhetsbyråns tekniska och vetenskapliga stöd.

Transportsystemets säkerhet och trygghet är av avgörande betydelse och EU är ännu världsledande på detta område. EU:s lagstiftning om flaggstaternas ansvar, hamnstatskontroll och olycksanalys bidrar till en säker, trygg och effektiv sjötransport. Kontinuerliga insatser i samarbete med internationella, nationella och lokala myndigheter, berörda parter och medborgare är centralt.

4. BYGGA UPP KUNSKAP OM HAVET

Havsforskning, observation, miljöövervakning och miljöprognoser är centrala aspekter för **evidensbaserade insatser för att skydda havet och förvalta det på ett hållbart sätt**. Det finns fortfarande **alltför många luckor i vår kunskap om havet**. Åtgärder och lösningar för havets hälsokris och utvecklingen av en hållbar blå ekonomi beror på vår kunskapsnivå, förståelse och innovationskapacitet.

EU har förbundit sig till FN:s årtionde för havsforskning till stöd för hållbar utveckling 2021–2030. Den europeiska politiken för forskning och innovation ligger till grund för, driver och påskyndar EU:s reformprogram den gröna given.

Horisont Europa: EU:s viktigaste finansieringsprogram för forskning och innovation (2021–2027)

- *Horisont Europa avsätter ca 350 miljoner euro om året för att finansiera havsrelaterade och maritima frågor. Programmet stöder uppbyggandet av havskunskap och stimulerar nya idéer och initiativ för att ta itu med utmaningar som rör havet.*
- *Horisont Europa avsätter ytterligare 110 miljoner euro om året till uppdraget "Återställa våra hav och vatten senast 2030" för perioden 2021–2023. Målet med uppdraget är att visa upp praktiska lösningar för att rena vatten, återställa skadade ekosystem och ställa om den blå ekonomin till klimatneutralitet.*

EU är en förebild för goda metoder när det gäller **utbyte av marina data och havsobservationer**. EU-ländernas skyldighet att utbyta marina data och samarbeta på EU-nivå och regional nivå för att förbättra insamlingen och övervakningen av data är väletablerad inom havsmiljödirektivet och skulle kunna kompletteras med ett initiativ för havsobservation för att strukturera och harmonisera samlingen av marina data inom Europa. Information och data om tillståndet för Europas hav finns att tillgå i vatteninformationssystemet för Europa (WISE)³⁹ samt på det europeiska nätverket för marina observationer och datainsamling. Copernicus havsmiljöövervakningstjänst⁴⁰ ger fri och öppen tillgång till marina data samt

³⁹ [WISE Marine – vatteninformationssystemet för Europa \(europa.eu\)](http://wise.marine.eu).

⁴⁰ <https://www.copernicus.eu/sv/tjanster/havsmiljo>.

realtidstjänster för havsövervakning, prognoser och, i samarbete med Copernicus klimatförändringstjänst⁴¹, övervakning och prognoser när det gäller havsklimatet, både för havsområden inom EU och för världshaven. EU är en stark partner i G7-gruppens initiativ ”Havens framtid” och i GEO:s Blue Planet-initiativ för att tillhandahålla information om haven och kusterna till allmänheten. Digitalisering och avancerade verktyg kan bidra till optimering och hållbarhet för operationer till havs.

EU:s forskningsprogram kommer att bistå i insamlingen av bevis som används av globala vetenskapliga organ, bland annat de oberoende vetenskapliga panelerna, den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (IPCC) samt den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster som ger riktad stöd för beslutsfattande. **Ett nytt eller omarbetat befintligt internationellt ömsesidigt gränssnitt mellan vetenskapliga och politiska experter** skulle kunna ge mervärde genom att främja ett friskt och hållbart världshav, utvärdera kunskap och stödja beslutsfattandet.

EU vidtar åtgärder för att främja **kunskap om haven** och kommer att fortsätta att stödja medborgarnas insatser för att få till stånd förändringar när det gäller uppfattning, värderingar, attityder och personligt beteende för att främja hållbara metoder. EU har även inlett ett samarbete med Unescos mellanstatliga oceanografiska kommission för att förbättra arbetet med kunskapen om haven.

Vetenskapsdiplomati förstärker den gemensamma förståelsen och gemensamma visioner och åtgärder. EU vänder sig till länder och organisationer utanför EU genom sina forskningspartnerskap, projekt och finansiering inom ramen för Horisont Europa och instrumentet Europa i världen. Regionala havsorganisationer är viktiga drivkrafter när det gäller regional kunskap om haven och en gemensam förståelse av tillståndet för den marina miljön.

SLUTSATS

Genom detta gemensamma meddelande uppmanas EU och dess medlemsstater att öka engagemanget för att säkra ett rent, friskt, produktivt och resilient världshav som nyttjas på ett hållbart sätt under säkra och rättvisa arbetsförhållanden, samtidigt som man säkerställer stabilitet och trygghet till havs. Det gemensamma meddelandet bygger inte bara på EU:s och medlemsstaternas internationella roll som tillförlitliga partner och starka förespråkare för hållbarhet, utan även på deras sätt att föregå med gott exempel och agera ansvarsfullt med ambitionen att höja de internationella standarderna övergripande på ett inkluderande sätt och tillsammans med internationella partner via samtliga samarbetskanaler verka tillsammans för våra gemensamma mål.

Kommissionen och unionens höga representant kommer att samarbeta med Europaparlamentet, rådet, EU-medlemsstaterna och andra berörda EU-institutioner och internationella institutioner för att genomföra dessa åtgärder.

⁴¹ <https://www.copernicus.eu/sv/tjanster/klimatforandringar>.